

Introducció

Miquel Strubell Trueta

PID_00169660

Universitat Oberta
de Catalunya

www.uoc.edu

Índex

1. Comunicació i tecnologia	5
2. Llengua i identitat	7
3. Mundialització	8
3.1. Internet, un món... ..	8
3.2. Internet, un món virtual... ..	9
3.3. Internet, un món virtual, però real... ..	10
3.3.1. Funcions informatives	11
3.3.2. Funcions administratives	12
3.3.3. Funcions lúdiques i socials	13
3.3.4. Funcions comercials	14
3.3.5. Funcions educatives	16
Resum	18

1. Comunicació i tecnologia

"An 'information culture' is a society where people are empowered through access to information to take control of their own lives, e.g. for education, health and social participation."

Fay Howard; Marcel Schneider (2006, maig). ITU and UNESCO Global Symposium on Promoting the Multilingual Internet (Ginebra).

"Cultural and linguistic diversity, while stimulating respect for cultural identity, traditions and religions, is essential to the development of an Information Society based on the dialogue among cultures and regional and international cooperation. It is an important factor for sustainable development."

World Summit on the Information Society: Action Plan (Document WSIS-03/GENEVA/DOC/5-E), C9: Media, para. 24.

Quan entrem en l'estudi de la presència de les diferents llengües en el ciberespai i de l'enginyeria lingüística, és fàcil pensar que estudiem, en definitiva, una qüestió tecnològica. En tot cas, podem opinar que es tracta de l'estudi de les eines que hi ha per a facilitar la comunicació. Hem de partir del fet, però, que tota aquesta tecnologia, totes aquestes eines per a la comunicació, són per a les persones. Són per a facilitar la comunicació no pas en abstracte, sinó la comunicació entre persones. En el cas que ens ocupa, per a facilitar la comunicació entre persones de llengües diferents.

Trobem un recordatori oportú d'aquesta distinció en l'articulat d'una normativa europea acordada el juny de 2006, quan el Comitè Europeu per a l'Estandardització (CEN) –òrgan que reuneix els organismes d'estandardització dels vint-i-set estats membres de la Unió Europea– va publicar l'Estàndard Europeu *EN 15038:2006 Translation Services - Service requirements*.

D'un dels esborranys del text, de juliol de 2005, es desprèn que hom dóna importància, entre els requisits dels traductors professionals, al domini de les eines tecnològiques que necessiten per tal de fer bé la seva feina:

3.2.2 Professional competences of translators

Translators shall have at least the following competences.

a) Translating competence: Translating competence comprises the ability to translate texts to the required level, i.e. in accordance with 5.4. It includes the ability to assess the problems of text comprehension and text production as well as the ability to render the target text in accordance with the client-TSP agreement (see 4.4) and to justify the results.

b) Linguistic and textual competence in the source language and the target language: Linguistic and textual competence includes the ability to understand the source language and mastery of the target language. Textual competence requires knowledge of text type conventions for as wide a range of standard-language and specialised texts as possible, and includes the ability to apply this knowledge when producing texts.

c) Research competence, information acquisition and processing: Research competence includes the ability to efficiently acquire the additional linguistic and specialised knowledge necessary to understand the source text and to produce the target text. Rese-

arch competence also requires experience in the use of research tools and the ability to develop suitable strategies for the efficient use of the information sources available.

d) Cultural competence: Cultural competence includes the ability to make use of information on the locale, behavioural standards and value systems that characterise the source and target cultures.

e) Technical competence: Technical competence comprises the abilities and skills required for the professional preparation and production of translations. This includes the ability to operate technical resources as defined in 3.3.

3.3 Technical resources

TSP shall ensure the availability of the following.

a) Requisite equipment for the proper execution of the translation projects as well as for safe and confidential handling, storage, retrieval, archiving and disposal of documents and data.

b) Requisite communications equipment as well as hardware and software.

c) Access to relevant information sources and media.

2. Llengua i identitat

Deixem de banda les qüestions tècniques. No hi ha dubte que la sort de la llengua és, per a molts parlants de moltes llengües, una qüestió anímica, molt propera a la identitat. En aquest sentit, una visió merament comunicativa de la llengua (o del llenguatge) pot perdre un element essencial si volem entendre aquesta profunda relació. Potser la formulació més nítida rau en l'associació de la llengua amb la pàtria. Així, Sébastien Roch Nicolas Chamfort va dir "Ma langue est ma patrie". Fernando Pessoa diu "A minha lingua é a minha pàtria". Podem trobar textos en què ho afirma Manuel Alvar respecte del castellà. I Aramon reproduceix el poema *Als felibres de Provensa*, escrit abans de la reforma fabriana. Hi trobem aquesta estrofa (la negreta és nostra):

Enviém-la per las vilas la llengua trossejada,
Com Jacob per las tribus la vesta ensangrentada
De son fill. La maynada
Despertarém llavoras dels patris venjadors,
Que la lléngua es la pàtria. Quant ella fugí un dia,
També la independéncia vensuda alors fugia...
Ab la lléngua i la pàtria prop de Muret moria
L'alta flor del trovadors.

R. Aramon i Serra (1997). *Estudis de llengua i literatura*. Edició a cura de Jordi Carbonell. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans (pàg. 611).

La complexitat del tractament de les llengües i de les seves ramificacions augmenta quan les analitzem en relació amb el món de la tecnologia, sobretot en el context actual de mundialització. Intentarem investigar algunes d'aquestes relacions al llarg d'aquests materials.

3. Mundialització

El terme *mundialització* no deixa de ser una simplificació de l'enorme canvi de paradigma que s'està produint, sobretot en el món més desenvolupat econòmicament i en els països, com ara l'Índia, més vinculats a l'anomenada *economia* (o *societat*) *del coneixement*.

"La noción de *sociedad del conocimiento* fue utilizada por primera vez en 1969 por un universitario, Peter Drucker, y en el decenio de 1990 fue profundizada en una serie de estudios detallados publicados por investigadores como Robin Mansell o Nico Stehr. Esta noción, como veremos más adelante, nació a finales de los años sesenta y principios de los setenta, casi al mismo tiempo que los conceptos de *sociedades del aprendizaje* y de educación para todos a lo largo de toda la vida, lo cual no es precisamente una casualidad. [...] La noción de *sociedad del conocimiento* también es inseparable de los estudios sobre la sociedad de la información suscitados por el desarrollo de la cibernética. Desde los años sesenta hasta la trilogía de Manuel Castells dedicada a la *era de la información* que fue publicada a finales de los años noventa, la noción de *sociedad de la información* sintetizó en cierto modo las transformaciones y tendencias descritas o vislumbradas por los primeros precursores: penetración del poder por la tecnología, nueva economía del conocimiento científico, mutaciones del trabajo, etc."

Unesco (2005). *Towards Knowledge Societies. Unesco World Report*. París: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (pàg. 21). (També disponible en castellà: *Hacia las sociedades del conocimiento*.)

Quin paper hi tenen les noves tecnologies, en la mundialització? En són causa o efecte? Aibar, Ros i Strubell fan una reflexió pertinent respecte a això:

"Tot i que sovint les TIC són considerades elements causals de processos socials d'ordre i escala molt diferent –augment de la productivitat, internacionalització de les empreses, predomini del capital financer sobre el productiu, mundialització i pèrdua de poder dels estats, establiment de comunitats virtuals, flexibilitat o precarització del mercat laboral, etc.–, en la majoria de casos l'evidència disponible no permet determinar si les TIC actuen efectivament com a causa o com a conseqüència d'altres fenòmens socials o econòmics emergents que faciliten la seva difusió i implantació.

L'opció plantejada en el paràgraf anterior intenta fugir de les posicions properes al determinisme tecnològic: la idea –força arrelada en el pensament occidental– que les grans transformacions socials són sempre causades (esperonades, propiciades) per la difusió social d'innovacions tecnològiques específiques. Tot i que la tesi del determinisme tecnològic ha estat definitivament desacreditada per nombrosos estudis empírics realitzats en les darreres dècades, continua sent un tòpic força estès en molts àmbits (acadèmics, polítics, periodístics, etc.)."

E. Aibar, A. Ros, M. Strubell (2000). "Una nova educació per a la societat del coneixement". *Idees* (núm. 8).

Diguem només que en el nou paradigma –economia (o societat) del coneixement i/o societat de la informació–, el valor de la llengua, del llenguatge, augmenta de manera notable, tal com afirma Williams.

3.1. Internet, un món...

Internet és un sistema d'abast mundial de xarxes d'ordinadors interconnectats que utilitzen l'estàndard d'*Internet protocol suite* (TCP/IP¹), al servei de milers de milions d'usuaris. És una xarxa de xarxes que consisteix en milions de xar-

Referència bibliogràfica

Glyn Williams (2005). "Multimèdia, llengües minoritàries i nova economia". *Noves SL. Revista de Sociolingüística*.

xes –moltes d'àmbit local, però moltes també d'àmbit mundial– d'empreses privades o públiques, acadèmiques, governamentals o d'organitzacions molt diverses. La xarxa les vincula mitjançant un gran ventall de tecnologies de xarxes electròniques i òptiques. Com veurem, Internet té una gran varietat de recursos d'informació i serveis, especialment de dos tipus:

- Els documents interrelacionats per hipertext del World Wide Web (WWW).
- La infraestructura per a donar suport al correu electrònic.

El terme *Internet*

L'ús del terme *Internet* per a descriure una única xarxa global TCP/IP apareix públicament el desembre de 1974 amb la publicació de l'RFC 675, la primera especificació completa de TCP. En foren els autors Vinton Cerf, Yogen Dalal i Carl Sunshine, aleshores a la Universitat de Stanford.

Els orígens d'Internet es remunten a la dècada de 1960, quan el Govern dels Estats Units finança projectes de recerca dels seus organismes militars per a construir xarxes d'ordinadors repartides i resistents a les fallades (no sabem si ho arriben a dir, però és evident que les fallades es produirien, en primer lloc, per un atac nuclear massiu, una amenaça que en aquells anys de la crisi dels míssils de Cuba se sentia com a ben real). Hi té un paper important la Information Processing Technology Office (IPTO).

La IPTO

La **Information Processing Technology Office** (IPTO) la va fundar J. C. R. Licklider el 1962 a instàncies d'una agència del Departament de Defensa dels EUA. La IPTO va tancar l'any 1986.

Font: Ronda Hauben (2001). "The Information Processing Techniques Office and the Birth of the Internet. A Study in Governance".

Aquesta recerca i un període de finançament civil –a càrrec de la Fundació Nacional de Ciències– d'un nou connector de xarxes dels EUA van donar lloc a la participació del món sencer en el desenvolupament de noves tecnologies de xarxa. Així, es va comercialitzar una xarxa internacional a mitjan 1990, la qual cosa va portar a la popularització d'innombrables aplicacions que afecten pràcticament tots els aspectes de la vida humana moderna. El 2009, s'estima que una quarta part de la població mundial utilitza els serveis d'Internet.

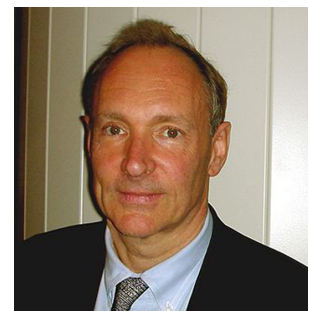
3.2. Internet, un món virtual...

Aquesta descripció tècnica del desenvolupament d'Internet no ens ha de fer oblidar que es genera per tal d'atendre unes demandes humanes. I aquestes demandes són justament d'intercomunicació, de la possibilitat de connectar –per mitjà de dues màquines– dues persones o els seus treballs. Per bé que els antecedents remots d'Internet tenen relació directa amb la preocupació dels

⁽¹⁾Les sigles TCP/IP signifiquen *transmission control protocol/Internet protocol* (protocol de control de transmissió/protocol d'Internet). Sense aquest protocol seria impossible la comunicació digital efectiva arreu del món.

La popularització d'Internet

La revolució i la popularització d'Internet va començar el 1990-1991. A la *Wikipedia* s'explica la creació del World Wide Web a càrrec de Tim (ara Sir Tim) Berners-Lee des de l'Organització Europea per a la Recerca Nuclear (CERN) de Ginebra (Suïssa).

⁽²⁾A Stanford hi ha una placa que commemora el disseny del protocol TCP (posteriorment TCP/IP) i de l'arquitectura d'Internet per Vinton Cerf i Robert Kahn el 1973.

militars nord-americans, que cercaven un sistema que permetés garantir la comunicació en cas d'una catàstrofe, els més immediats passen pels intents d'intercomunicar diverses universitats, com ara Stanford², la Universitat de Califòrnia a Los Angeles i també a Sant Barbara, i la Universitat d'Utah.

A la darrera dels anys vuitanta apareixen alguns serveis comercials de correu electrònic gràcies a Internet. Però és amb l'aparició de la WWW, el 1991, quan el procés es transforma, gairebé de cop, en els països desenvolupats, en un fenomen d'abast social a gran escala.

La UOC

Per a donar-ne només un exemple, la Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya es va constituir mitjançant escriptura pública el 6 d'octubre de 1994, tres anys escassos després de la irrupció de la WWW. Entre els principis d'aquesta Universitat (segons la Llei 3/1995, de reconeixement de la Universitat Oberta de Catalunya), hi ha els següents:

"Que aprofiti les possibilitats ofertes per les noves tecnologies, tant pel que fa a la vehiculació dels continguts com a la relació estudiant-professor i la dels estudiants entre ells: ordinadors personals, xarxes informàtiques, correu electrònic, televisió, vídeo, sistemes multimèdia i interactius, etc."

Llei 3/1995, de reconeixement de la Universitat Oberta de Catalunya.

El seu campus virtual –revolucionari en el moment de la creació– consisteix en un entorn virtual: aules, llocs de debat i intercanvi, sistemes de matrícula, gestió de secretaria, etc., tot al lloc web de la universitat.

3.3. Internet, un món virtual, però real...

En relació amb el que acabem de dir, l'entorn virtual permet una experiència molt real. Així, Aibar, Ros i Strubell descriuen com un campus virtual (en aquest cas, la UOC) ofereix múltiples oportunitats:

"El model pot evitar o, si més no, reduir dràsticament, el possible sentiment d'aïllament de l'estudiant virtual. De fet, permet més interacció entre estudiant i professor que a moltes aules universitàries, en què hi ha una gran preocupació per la passivitat i l'absentisme dels estudiants. I, en una altra escala, el campus virtual fa possible una vida social tan intensa com es vulgui, aprofitant totes les eines d'Internet i, és clar, les trobades presencials, que es fan dos cops cada semestre."

E. Aibar; A. Ros; M. Strubell (2000). "Una nova educació per a la societat del coneixement". *Idees* (núm. 8).

Aviat emergeixen a Internet múltiples exemples de les funcions comunicatives de l'espècie humana. M. Antònia Martí exposa el següent:

"Si bien el almacenamiento y el acceso a la información ha sido uno de los campos que ha sufrido cambios más radicales en los últimos cinco años, éstos también se están produciendo, en profundidad, en el modo en que adquirimos bienes, contratamos servicios, aprendemos, ejercemos la docencia, nos divertimos y, en suma, interactuamos con nuestro entorno."

M. Antònia Martí (2009). "Lenguas minoritarias europeas y las nuevas tecnologías". *Euskararen Berripapera*.

Aquestes **funcions comunicatives** es poden dividir en **informatives, administratives, socials, comercials i educatives**.

3.3.1. Funcions informatives

Si abans el ciutadà per a informar-se havia de consultar una enciclopèdia, fer cua a l'ajuntament, donar una ullada a les pàgines grogues, anar a la biblioteca, passar el dit per un mapa o consultar el diari, la ràdio o la televisió, ara aquestes funcions queden progressivament cobertes per Internet:

1) Per a consultar una enciclopèdia o un diccionari: n'hi ha molts de disponibles i consultables a Internet.

2) Per a informar-se dels serveis de l'Administració, s'ha anat avançant en els darrers anys cap a l'anomenada *finestra única*, que permetrà que el ciutadà faci diverses gestions relacionades, posem per cas, amb l'obertura d'un establiment comercial, com ara informar-se dels requisits, dels diferents tràmits i fer el seguiment de l'expedient.

La finestra única de l'administració

Permetrà consultar tots els tràmits necessaris per a l'establiment d'activitats de serveis de totes les administracions. Inclourà un sistema de tramitació electrònica que permetrà fer els tràmits electrònicament i distribuir-los als responsables en cada cas. Podem veure l'exemple del Govern balear.

3) Per a buscar informació a les pàgines grogues, ara es pot fer per mitjà del monitor de l'ordinador, en lloc d'utilitzar la guia en format paper o la consulta per via telefònica.

4) Per a anar a la biblioteca, a consultar una revista científica. Actualment moltes universitats tenen biblioteques virtuals. A més, el servei Google Books de Google ofereix, gràcies als acords signats amb biblioteques de renom de tot el món, la reproducció de milions de llibres. Quan els llibres encara tenen drets d'autor, els resultats són com un catàleg de fitxers: es mostra informació relativa al llibre i, generalment, uns quants fragments de text en els quals apareix el terme de cerca en context. Si el llibre ja no té drets d'autor, o es cedeixen a Google, es pot llegir gairebé tot sencer.

5) Per a trobar informació cartogràfica i recomanacions pel que fa a itineraris, en comptes del clàssic mapa de paper, el cibernauta té a la seva disposició un gran ventall de possibilitats per a localitzar els indrets i les rutes que vulgui.

6) Pel que fa als mitjans de comunicació, tant escrits com audiovisuals, Internet ha permès una doble tendència. D'una banda, els mitjans que hi ha han introduït la vehiculació dels seus continguts a la xarxa en les formes següents:

Enciclopèdies en línia

El Grup Enciclopèdia Catalana permet consultar tant la *Gran Enciclopèdia Catalana* com el seu *Gran Diccionari de la Llengua Catalana*.

Itineraris i localitzacions

Trobem pàgines com les següents:

- Via Michelin, amb dotze opcions lingüístiques.
- El Callejero de les pàgines grogues.
- La *Guia de Catalunya* al web de la Generalitat de Catalunya.

- Diari digital, com ara *The Times*, *Tribune de Génève* o *La República* (Perú), alguns dels quals han afegit mitjans audiovisuals per mitjà del seu web.
- Web d'emissora de ràdio, com ara Radio Pays (Radio associative des communautés Alsacienne, Bretonne, Basque, Catalane, Corse, Flamande et Occitane, en Ile-de-France) o Radio Hamburg.
- Webs de canals de televisió, com ara el portal de Televisió de Catalunya, amb tota la informació sobre els programes de TV3, 33, K3, 300, 3/24 i TV3cat.

D'altra banda, Internet ha provocat el naixement de mitjans nous, ideats específicament per a una plataforma digital, com ara Vilaweb, que conté vídeos, o Crònica.

Podem afegir encara la creació de seccions de notícies en els llocs web d'algunes organitzacions, que de vegades tenen continguts audiovisuals. En seria un exemple el lloc web d'Òmnium Cultural.

En tots els casos, l'aparició d'eines noves com ara Facebook o Twitter permet millorar i personalitzar la difusió d'informació i notícies.

3.3.2. Funcions administratives

El correu electrònic revoluciona les relacions per correspondència al llarg dels anys noranta. Durant anys les administracions es qüestionen la validesa legal d'un missatge enviat per aquest mitjà. Encara l'any 2000 podíem llegir el següent a l'*Avui*:

La Generalitat posa a prova l'ús legal del correu electrònic

L'administració accepta les comunicacions via Internet Catalunya accelera l'adaptació tecnològica

Més de 20 milions de persones a tot el món han fet servir Internet durant les passades vacances de Nadal per fer una part de les seves compres. En canvi, a l'Estat espanyol encara no hi ha cap administració pública que accepti un missatge enviat per correu electrònic com a document amb valor legal. Per iniciar el procés d'adaptació de l'administració a les noves tecnologies de la comunicació, el personal de tres departaments de la Generalitat va estrenar ahir, en la seva fase pilot, el projecte Administració Oberta de Catalunya (AOC). Entre altres objectius, aquest projecte pretén implantar el correu electrònic com a document vàlid jurídicament en les relacions entre els ciutadans i l'administració.

Durant l'acte de presentació d'aquesta fase pilot, el president de la Generalitat, Jordi Pujol, va enviar ahir un missatge de correu electrònic [...] dirigit als 1.333 funcionaris.

El projecte AOC, aprovat per la Generalitat el 13 de juliol de l'any passat, pretén facilitar l'accés del ciutadà a l'administració mitjançant l'aplicació de tecnologies com ara Internet i Intranet [...] per aconseguir més agilitat i transparència en les gestions.

De moment, l'AOC s'aplica a l'activitat interna de la Generalitat, però després es pretén universalitzar els procediments administratius.

Joaquim Elcacho Clemente (2000). *Avui*.

Twitter

El fenomen Twitter adquireix notorietat mundial l'any 2009, arran de les protestes després de les eleccions presidencials a l'Iran i la consegüent censura dels mitjans de comunicació.

3.3.3. Funcions lúdiques i socials

La pel·lícula *Tens un e-mail* (de 1998, amb Tom Hanks i Meg Ryan com a protagonistes) popularitza un altre vessant del correu electrònic: la capacitat que té per a establir i reforçar les relacions personals. Aviat Internet s'utilitza amb la finalitat (no sempre honesta) de buscar amigats i parelles.

Al lloc web de la xarxa social flog.cat, per exemple, llegim el següent: "Aquí podràs conèixer gent, trobar amics, inclús lligar! Connecta't amb les teves amigats, a la xarxa social de flog.cat som milers d'amics!" Es tracta d'una xarxa social totalment en català feta des del País Valencià. S'estructura en funció de diferents variables, de manera que sigui més fàcil trobar persones amb les característiques preferides: geogràfiques, edat, afeccions, sexe.

També trobem un fenomen paral·lel: agències matrimonials establertes fa anys que treballen amb els sistemes tradicionals, però que s'han adaptat a les possibilitats que ofereix Internet. De fet, aquest procés no és gaire diferent del procés que van seguint una proporció creixent d'empreses i altres organitzacions. En la imatge podem veure el lloc web d'una d'aquestes agències, el qual ens permet subratllar un aspecte que es repeteix sovint: la disponibilitat bilingüe o multilingüe del lloc.

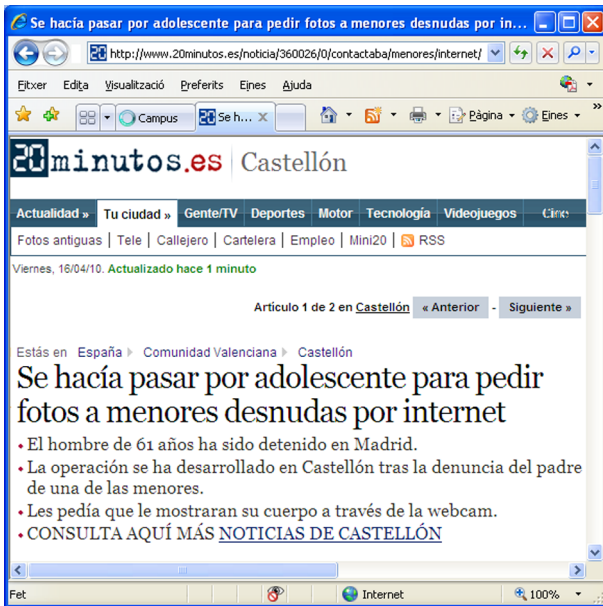
Font: <http://static.podnapisi.net/ovitki/a809f4be2554da31a31670bbdac05628.jpg>

Reflexió

Fixeu-vos en la distribució d'edats que el lloc web flog.cat ofereix. Què indica, respecte del públic objectiu dels seus promotors?

S'ha d'assenyalar, però, que en el camp de les relacions socials, com en d'altres, Internet es presta a decepcions. D'exemples, n'hi ha molts:

Font: 20 Minutos, 13 de març de 2008
 (http://www.20minutos.es/noticia/360026/0/contactaba/menores/internet/)

Quin pes tenen les activitats socials i de lleure en l'ús d'Internet? Masip i Micó citen els resultats d'un ambiciós treball dirigit per Manuel Castells i Imma Tubella i afirmen el següent:

"Les activitats favorites dels internautes catalans quan consulten Internet són les relacionades amb l'oci i el lleure. Aquest és el cas d'un 80,5% dels participants en l'estudi."

Pere Masip; Josep Lluís Micó (2006). "Internet, el català i el consum". A: Esther Franquesa, Joan Sabaté (coordinadors). *Màrqueting lingüístic i consum* (pàg. 145). Barcelona: Trípodos ("Papers d'Estudi", 18).

Només esmentarem de passada una altra de les funcions d'Internet, la de vertebrar campanyes en favor d'una llengua. Els interessats trobaran la referència a un cas que va acabar amb interrogatoris a l'Audiència Nacional a la pàgina 143 de l'obra de Masip i Micó que acabem de citar. Strubell explica altres casos en l'àmbit europeu.

3.3.4. Funcions comercials

El boom del comerç per Internet (bitllets d'avió, compra de llibres, reserves d'hotels...) va en paral·lel amb el desenvolupament d'empreses concebudes per al mitjà, el valor de les accions d'algunes de les quals es va disparar en una bombolla especulativa entre 1995 i 2000 aproximadament. El fenomen puntcom (*dot-com*) va arribar al seu màxim històric el 10 de març de 2000, quan el Nasdaq de Nova York va arribar als 5.132,52 punts (al cap de deu anys –el 17 de març de 2010– el Nasdaq se situava als 2.936 punts). El gràfic mostra els valors mitjans de cada mes entre 1997 i 2003.

Referència bibliogràfica

M. Castells; I. Tubella; T. Sancho; M. I. Díaz de Isla; B. Wellman (2003). *La societat xarxa a Catalunya*. Barcelona: Mondadori / Rosa dels Vents / Editorial UOC.

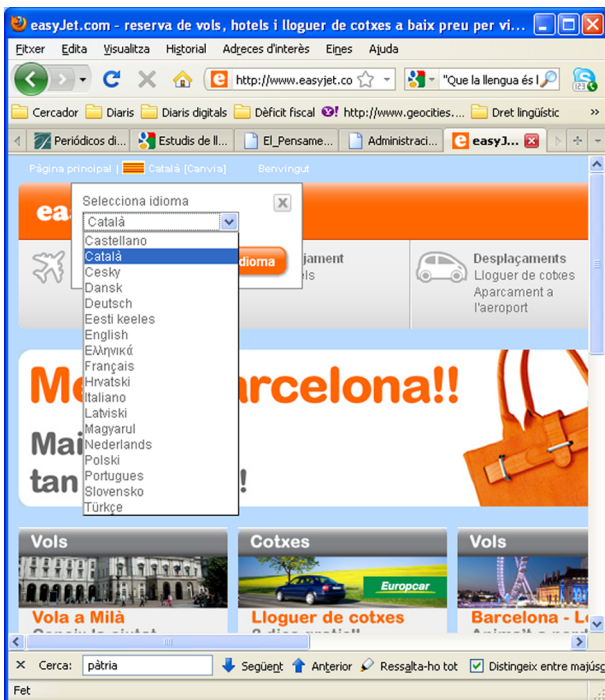
Referència bibliogràfica

Miquel Strubell (2008). "La pressió social i el català a Europa". *Revista de Llengua i Dret* (núm. 50, pàg. 203-232).

Nasdaq 1998-2010

De forma latent, trobem un missatge clar al llarg d'aquesta introducció: estem parlant de la comunicació, i si deixem de banda la interacció no verbal, el gruix de la comunicació humana es basa en la llengua o, més ben dit, en el llenguatge. I Internet, en aparença, no presenta cap diferència en aquest aspecte. Efectivament, el contingut comunicatiu d'Internet és sobretot llenguatge, però la presència de diferents llengües hi és observable amb molta més facilitat que en un lloc geogràficament aïllat. Només cal veure la pàgina web d'una empresa que s'adreça a un mercat ampli, com ara easyJet, la qual ofereix divuit llengües:

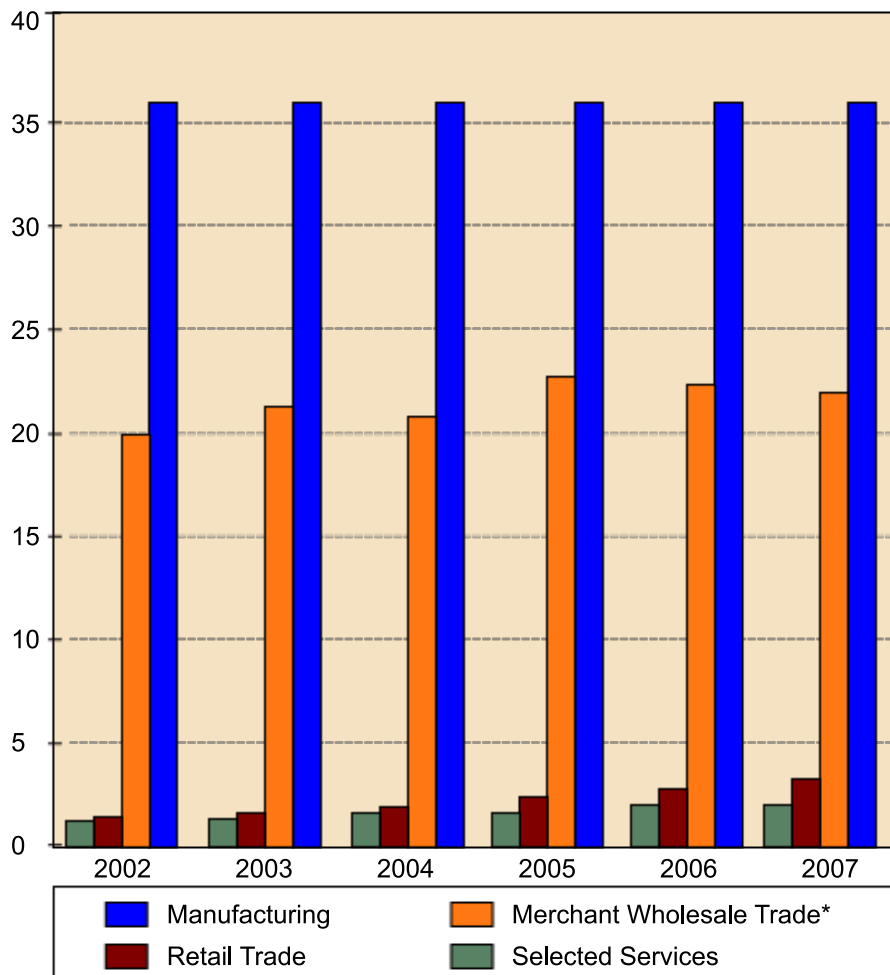
És innegable que la presència d'una llengua en la societat de la informació reporta beneficis.

Referència bibliogràfica

José Antonio Millán (2001). "La lengua que era un tesoro. El negocio digital del español y cómo nos quedamos sin él". Versió castellana de la presentació "How much is a language worth" al col·loqui internacional *Language diversity in the information society*. French commission for the UNESCO. París.

El pes econòmic del castellà

José Antonio Millán (2001) xifrava el pes econòmic de les tecnologies lingüístiques de l'espanyol en 3.100 milions d'euros anuals.

* Merchant Wholesale Trade data include MSBOs in 2002 - 2007.

El comerç electrònic als EUA com a percentatge del valor total (2002-2007). Font: US Census Bureau (2009)

3.3.5. Funcions educatives

No volem deixar d'esmentar la funció educativa d'Internet, que arriba fins al punt d'oferir plataformes per a crear aules virtuals o espais per tal de complementar l'ensenyament presencial –en anglès s'anomena *blended learning*. Un dels casos paradigmàtics d'aquest procés és la Universitat Oberta de Catalunya.

Aibar, Ros i Strubell expliquen el següent:

"D'una banda, les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) obren les portes perquè, al costat dels sistemes tradicionals, hom pugui adquirir coneixements per mitjans totalment nous. La relació entre el professor i l'estudiant queda transformada, i l'enfocament, que abans es concentrava en l'ensenyament, ara es basa en la docència i es fixa més en l'aprenentatge. Aquest serà l'enfocament de la primera part d'aquest article.

D'altra banda, el sistema ha de prendre en consideració, molt més que abans, la societat canviant en què l'estudiant s'haurà de moure al llarg de la seva vida adulta. Això comporta diverses conseqüències. Primera, que l'adult, en diverses etapes de la seva vida, haurà de tornar a les aules –reals o virtuals– per tal d'actualitzar els seus coneixements o per fer front a canvis en la seva situació laboral. És el que en anglès es diu *lifelong learning*: aprenentatge al llarg de la vida. I segona, que cal fer recerques sobre els canvis que la societat de la informació comporta i comportarà, i oferir una educació que permeti a l'estudiant d'afrontar amb garanties d'èxit aquests mateixos canvis."

E. Aibar, A. Ros, M. Strubell (2000). "Una nova educació per a la societat del coneixement". *Idees* (núm. 8).

Resum

En aquest primer mòdul hem vist els aspectes següents:

- Les tecnologies estan al servei de les persones: hi són per a resoldre problemes, tot i que de vegades en generen d'altres.
- Moltes professions han incorporat les tecnologies en la seva activitat normal. Paral·lelament, els requisits de formació tecnològica dels professionals han canviat radicalment en relativament pocs anys.
- Les tecnologies de la informació i la comunicació, per molt que s'articulin en bits, cada vegada més processen, transmeten i emmagatzemen textos, la qual cosa les vincula estretament amb el fet lingüístic.
- Ara bé, no cal oblidar que les llengües no solament són vehicles de comunicació; pel fet de ser-ho, configuren comunitats socials i, per tant, tot sovint tenen una càrrega identitària i simbòlica alta.
- El moviment creixent sense fronteres de persones, béns i serveis (incloent-hi, doncs, el comerç internacional i les migracions) fan molt més visible que abans el caràcter multilingüe del món.
- La societat de la informació és, en diferents sentits, un paradigma nou en què no es pot dir nítidament si les TIC són una causa o un efecte de tot aquest fenomen econòmic i social.
- Els orígens d'Internet i del World Wide Web, que hem repassat de manera breu i sintètica.
- Algunes de les funcions principals d'Internet: informatives, administratives, socials, comercials i educatives. No sempre, però, els usos són legals o moralment acceptables.

Finalment, val a dir que encara som lluny de conèixer a fons tots els canvis que s'estan produint i els efectes que tenen sobre la societat i les persones.